

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΝΟΟΜΕΤΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

THE ROLE OF INTELLIGENCE EVALUATION-DIAGNOSIS IN MENTAL RETARDATION

της

Λιάκου Ευμορφίας

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται
Στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
Του Τ.Ε.Φ. – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο
Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
Με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

1^{ος} Επιβλέπων: Ρίζος Σπυρίδων, Συνεργαζόμενος Ερευνητής Ι.Π.Τ.

Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»

2^{ος} Επιβλέπων: Αλευριάδου Αναστασία, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

3^{ος} Επιβλέπων: Βέρδης Αθανάσιος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.

Αθήνα

2021

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να τονίσει την σημαντικότητα του ρόλου των νοομετρικών εργαλείων και της μέτρησης της νοημοσύνης στην Νοητική Αναπηρία. Η Νοητική Αναπηρία απαιτεί διαφορετική προσέγγιση και παρέμβαση, καθώς θεωρείται ένα πολύ ευαίσθητο ζήτημα. Έτσι, λοιπόν κάθε παιδί με Νοητική Αναπηρία έχει συγκεκριμένες δυσκολίες, αλλά και ικανότητες, με αποτέλεσμα να χρειάζεται εξατομικευμένη παρέμβαση.

Στην παρούσα εργασία εξετάστηκαν άρθρα, που ερευνούν το ρόλο των νοομετρικών εργαλείων και της μέτρησης της νοημοσύνης στην νοητική αναπηρία, αλλά και πόσο καθοριστικός είναι αυτός. Ενώ, αναλύθηκε, η συμβολή του ψυχομετρικού εργαλείου WISC στην κατηγοριοποίηση των κλιμάκων της νοητικής αναπηρίας, αλλά και στην τοποθέτηση των μαθητών με νοητική αναπηρία σε πλαίσια ειδικής αγωγής.

Λέξεις κλειδιά: Νοητική Αναπηρία, Νοητική Υστέρηση, Ψυχομετρικά Εργαλεία

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Αλευριάδου, Α. & Γκιαούρη, Σ. (2009). *Γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης. Αναπτυξιακή και εκπαιδευτική προσέγγιση. Έννοια και φύση της νοητικής καθυστέρησης*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press

Γκαλλάν, Α. & Γκαλλάν, Ζ. (1997). *Το παιδί με νοητική καθυστέρηση και η κοινωνία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Κακούρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2006). *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων: Αναπτυξιακή προσέγγιση*. Αθήνα: Τυπωθητώ.

Κουτσούκη, Δ. (1997). *Ειδική φυσική αγωγή. Θεωρία και πρακτική*. Αθήνα: Συμμετρία.

Κρουσταλάκης Σ. (1997). *Παιδιά με ιδιαίτερες ανάγκες*. Αθήνα: Οφσεντ.

Κυπριωτάκης, Α. (1989). *Τα ειδικά παιδιά και η αγωγή τους*. Ηράκλειο: Ψυχοτεχνική.

Παντελιάδου, Σ. (2000). Μαθησιακές Δυσκολίες, είδη και Εκπαιδευτική Παρέμβαση. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 8, 707-720.

Παρασκευόπουλος, Ι. (1985). *Εξελικτική ψυχολογία 1. Η ψυχική ζωή από τη σύλληψη ως την ενηλικίωση*. Αθήνα: Ιδιωτική Έκδοση.

Παρασκευόπουλος, Ι. (1980). *Νοητική καθυστέρηση: Διαφορική διάγνωση, αιτιολογία-πρόληψη, ψυχοπαιδαγωγική αντιμετώπιση*. Αθήνα: Ιδιωτική Έκδοση.

Πολυχρονοπούλου, Σ. (2004). Από τη ζωή του σχολείου στην παραγωγική διαδικασία και την αυτόνομη διαβίωση: κριτήρια ομαλής μετάβασης. *Επιστήμη και Παιδαγωγία*, 4, 1-12.

Πολυχρονοπούλου, Σ. (2012). *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες*. Αθήνα: Ιδιωτική Έκδοση.

Σούλης, Σ. Γ. (2000). *Μαθαίνοντας βήμα με βήμα στο σχολείο και στο σπίτι: διδακτικές στρατηγικές εκπαίδευσης παιδιών με μέτρια ή βαριά νοητική υστέρηση*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Στασινός, Δ. (2013). *Η ειδική εκπαίδευση 2020. Για μια συμπεριληπτική ή ολική εκπαίδευση στο νέο-ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς πρωταθλητές*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Τζουριάδου, Μ. (1995). *Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Μια ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.

Χρηστάκης, Κ. (2006). Η εκπαίδευση των παιδιών με δυσκολίες: εισαγωγή στην ειδική αγωγή. *Ατραπός*, 5(6), 2017.

Ξενόγλωσση

Allen, S. R. & Thorndike, R. M. (1995). Stability of the WPPSI-R and WISC-III factor structure using cross-validation of covariance structure models. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 13(1), 3-20.

American Association on Mental Retardation. (2002). *Mental retardation: Definition, classification and systems of supports*. Washington, DC: American Association on Mental Retardation.

American Psychiatric Association. (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4e ed.). Washington, DC.

American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®)*. American Psychiatric Pub.

Bijou, S. W. (1979). A functional analysis of retarded development. In N.R. Ellis (Ed), *International review of research in mental retardation*. New York: Academic.

Carvajal, H. H., Hayes, J. E., Lackey, K. L., Rathke, M. L., Wiebe, D. A. & Weaver, K. A. (1993). Correlations between scores on the Wechsler Intelligence Scale for Children-III and the general purpose abbreviated battery of the Stanford-Binet IV. *Psychological reports*, 72(3), 1167-1170.

Flynn, J. R. (1998). WAIS-III and WISC-III: IQ gains in the United States from 1972 to 1995: How to compensate for obsolete norms. *Perceptual & Motor Skills*, 86, 1231-1239.

Fontana, D. (1995). *Ψυχολογία για εκπαιδευτικούς*. Αθήνα: Σαββάλας.

Gardner, H. E. (1985). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. New York: Basic Books

Goldberg, L. R. (1981). Language and individual differences: The search for universals in personality lexicons. *Review of personality and social psychology*, 2(1), 141-165.

Grossman, H. J. (1983) Classification in mental retardation. American Association on Mental Deficiency, Washington, DC

Harrison, P. L. (1990). Mental retardation: Adaptive behavior assessment, and giftedness. In A. S. Kaufman (Ed.), *Assessing adolescent and adult intelligence*, (pp. 533-585). Boston: Allyn and Bacon

Hood, A. B. & Johnson, R. W. (1991). *Assessment in counseling: A guide to the use of psychological assessment procedures*. American Association for Counseling.

Kaufman, A. S. (1994). *Intelligent testing with the WISC-III*. New York: John Wiley & Sons.

Luckasson, R., Borthwick-Duffy, S., Buntinx, W. H., Coulter, D. L., Craig, E. M. P., Reeve, A. & Tasse, M. J. (2002). *Mental retardation: Definition, classification, and systems of supports*. Washington, DC: American Association on Mental Retardation.

Lukens, J. & Hurrell, R. M. (1996). A comparison of the Stanford-Binet IV and the WISC-III with mildly retarded children. *Psychology in the Schools*, 33(1), 24-27.

MacMillan, D. L., Gresham, F. M. & Siperstein, G. N. (1993). Conceptual and psychometric concerns about the 1992 AAMR definition of mental retardation. *American Journal on Mental Retardation*, 98(3), 325-335.

Martinez, E. (1997). The stability of selected herbicides preconcentrated from estuarine river waters on solid-phase extraction disks. *Chromatographia*, 42(1), 72-76.

Naglieri, J. A. (1999). *Essentials of CAS Assessment*. New York: John Wiley & Sons.

Naglieri, J. A. & Rojahn, J. (2001). Intellectual classification of Black and White children in special education programs using the WISC-III and the Cognitive Assessment System. *American Journal on Mental Retardation*, 106(4), 359-367.

Piaget, J. (1970). Science of education and the psychology of the child. Trans. D. Coltman.

Polloway, E. A. (1997). Developmental principles of the Luckasson et al.(1992) AAMR definition of mental retardation: A retrospective. *Education and Training in Mental Retardation and developmental disabilities*, 20, 174-178.

Prewett, P. N. & Matavich, M. A. (1994). A comparison of referred students' performance on the WISC-III and the Stanford-Binet Intelligence Scale. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 12(1), 42-48.

Schwean, V. L., & Saklofske, D. H. (1998). WISC-III assessment of children with attention deficit/hyperactivity disorder. In A. Prifitera & D. H. Saklofske (Eds.), *WISC-III. Clinical use and interpretation. Scientist-practitioner perspectives* (pp. 91-118). San Diego: Academic Press.

Sattler, J. M. (1988). *Assessment of children (3rd ed.)*. San Diego: Jerome M. Sattler, Publisher.

Sattler, J. M. (1992). *Assessment of children*. San Diego, CA: Jerome M. Sattler, Publisher, 56.

Sattler, J. M. (2002). Low birthweight and risk of mild mental retardation by ages 5 and 9 to 11. *Paediatric and perinatal epidemiology*, 7(2), 195-204.

Scheepers, M., Kerr, M., O'hara, D., Bainbridge, D., Cooper, S. A., Davis, R. & Scullin, M. H. (2006). Large state-level fluctuations in mental retardation classifications

related to introduction of renormed intelligence test. *American Journal on Mental Retardation*, 111(5), 322-335.

Seltzer, M., Greenberg, J. S., Floyd, F. J., Pettee, Y. & Hong, J. (2001). Life course impacts of parenting a child with a disability. *American journal on mental retardation*, 106(3), 265-286.

Slate, J. R. & Jones, C. H. (1995). Relationship of the WISC-III and WISC-R for students with specific learning disabilities and mental retardation. *Diagnostic*, 21(1), 9.

Slate, J. R. & Jones, C. H. (1998). Gender differences and factor structure of WISC-III scores for students with mild mental retardation. *Diagnostic*, 23(2), 61-75.

Spruill, J. (1998). Assessment of mental retardation with the WISC-III. I In A. Prifitera & D. H. Saklofske (Eds.), *WISC-III. Clinical use and interpretation. Scientist-practitioner perspectives* (pp. 73-90). San Diego: Academic Press.

Thorndike, R. L. (1992). Intelligence tests: What we have and what we should have. In *meeting of the National Association of School Psychologists, Nashville, TN*.

Wechsler, D. (1991). *Manual for the Wechsler Intelligence Scale for Children (WISC-III)*. 3rd. San Antonio, TX: Psychological Corporation.

Wechsler, D. (2003). *WISC-IV technical and interpretive manual*. San Antonio, TX: Psychological Corporation.

Wehmeyer, M. (2005). Reducing health disparity in people with intellectual disabilities: a report from health issues special interest research group of the international association for the scientific study of intellectual disabilities 1. *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities*, 2(3-4), 249-255.

Whitmorit, S. & Clark, C. (1996). Kinaesthetic acuity and fine motor skills in children with attention deficit hyperactivity disorder: a preliminary report. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 38(12), 1091-1098.

Wiley, J. B. & Warschausky, S. (1999). WISC-III index growth curve characteristics following traumatic brain injury. *Journal of clinical and experimental neuropsychology*, 21(2), 186-199.